

Mál nr. 105/2026

Nafn málskotsaðila (M)

Nöfn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Sumarhúsatrygging.

Bótaskilyrði. Gildissvið váttryggingar.

Gögn.

1. Málskot móttakið 5. mars 2026, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags. 25. mars 2026, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 30. mars 2026.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 31. mars 2026.

Málsatvik.

Samkvæmt fyrirbyggjandi gögnum tilkynnti M til V þann 5. janúar 2026 að vatnstjón hefði komið í ljós í sumarhúsi hennar að [...] 4. janúar 2026. Í tjónstilkynningunni sé það tiltekið að rafmagni hafi slegið út og þegar því var slegið inn aftur hafi vatn flætt úr frostsprungnum lögnum. Af fyrirbyggjandi gögnum verður ráðið að lekaliði hafi slegið út í sumarhúsinu með fyrrgreindum afleiðingum. Ekki liggja þó fyrir orsakir þess. M vísar til þess að veiturfarmagn sé ótryggt á svæðinu og þegar rafmagn kemst á eftir rafmagnsleysi geti það valdið því að lekaliði slái út. Samkvæmt upplýsingum frá Rarik var rafmagnsleysi skráð á svæðinu þann 20. nóvember 2025 í um 13 mínútur.

V samþykkti að bótaskylda væri til staðar vegna vatnstjóns þegar vatn flæddi úr sprungnum rörum með vísan til gr. 27.2 í skilmála sumarhúsatryggingarinnar. Jafnframt samþykkti V að bótaskylda væri til staðar vegna tjóns á lagnakerfi sem frostsprakk í heitum potti við sumarhúsið, samanber d-lið gr. 27.3 í sama skilmála, þar sem hann var tryggður sérstaklega og ekki er gerður áskilnaður um að orsaka sé að leita í óvæntri og skyndilegri bilun í hitakerfi hússins. Með tölvupósti 19. febrúar 2025 hafnaði V því hins vegar að bótaskylda væri til staðar vegna tjóns á frostsprungnu vatnsleiðslukerfi hússins þar sem ósannað væri að hitakerfi hússins hefði bilað óvænt og skyndilega. M fellir sig ekki við þá afstöðu.

Í málskoti er gerð krafa um að viðurkennt verði að bótaskylda sé til staðar vegna varahluta að fjárhæð kr. 23.709 sem er óumdeilt að voru nauðsynlegir til að stöðva leka og koma í veg fyrir frekara tjón á sumarhúsi M. Byggt er á því að V hafi þegar viðurkennt bótaskyldu vegna tjónsins að verulegu leyti, m.a. með greiðslu vegna vinnu pípulagningamanns og viðurkenningu á bótaskyldu vegna afleiddra vatnsskemmda. Óumdeilt sé að lekinn var raunverulegur og að tafarlausa aðgerða var þörf. Óumdeilt sé jafnframt að án umræddra varahluta hefði ekki verið unnt að stöðva lekann. Varahlutimir voru því ekki endurbætur eða endurnýjun umfram tjón, heldur óhjákvæmilegur hluti þeirrar tjónavarnaadgerðar sem M var beinlínis hvattur til að grípa til af hálfu V, samanber leiðbeiningar V við móttöku tjónstilkynningar. Með hliðsjón af framangreindu verði að telja að kostnaðurinn falli undir bótaskyldar aðgerðir til að stöðva leka og takmarka tjón. Synjun V á greiðslu umræddra varahluta fái hvorki stoð í orðalagi skilmála né í málsatvikum eins og þau liggja fyrir, enda sé um beinan og nauðsynlegan hluta lekastöðvunar að ræða.

Í athugasemdum V er byggt á að ósannað sé í málinu að vatnsleiðslukerfi sumarhúss M hafi frostsprungið vegna þess að hitakerfi hússins hafi bilað óvænt og skyndilega. M hafi sönnunarbyrði fyrir því að bótaskilyrðum sé fullnægt þannig að réttur til bóta stofnist úr váttryggingunni og honum hafi ekki tekist slík sönnun. Ljóst sé að lekaliði sló út í sumarhúsinu sem olli rafmagnsleysi en orsakir þess að það gerðist liggja ekki fyrir. V bendir á að tryggingin bæti ekki tjón sem rekja megi til bilunar hjá vatns- og rafmagnsveitu sbr. g-lið gr. 27.3 í skilmála. Að mati V sé ósannað að hitakerfi hússins hafi bilað óvænt og skyndilega og því ljóst að réttur til bóta hafi ekki stofnast samkvæmt gr. 27.3 í skilmálum váttryggingarinnar vegna umrædds tjóns á vatnsleiðslukerfi hússins. Þá áréttar V að tryggingin bæti ekki tjón á þeim hlut eða hlutum sem tjóninu ollu, svo sem sjálfum rörum eða vinnu við lagfæringu eða endurlögn þeirra sbr. h-lið í gr. 27.2 skilmála.

Í viðbótarathugasemdum M er það sérstaklega áréttað að krafa hans taki ekki til endurnýjunar eða viðgerðar á sjálfu vatnsleiðslukerfinu sem orsakaði tjónið. Krafa hans lúti eingöngu að kostnaði vegna nauðsynlegra aðgerða sem gripið var til tafarlaust til að stöðva vatnsleka, þ.m.t. kaup á varahlutum og

fittings, og þannig takmarka frekara tjón á gólfum, innréttingum og öðrum hlutum hins tryggða. M telur þann kostnað falla undir gr. 27.2. í skilmálum vátryggingarinnar. Þá vísar M til að það sé grundvallarregla í vátryggingarétti að tryggðum beri að grípa til eðlilegra ráðstafana til að takmarka tjón, og að vátryggjandi beri kostnað af slíkum nauðsynlegum aðgerðum. Að öðrum kosti væri tryggður settur í þá ómögulegu stöðu að þurfa annað hvort að láta tjón þróast frekar eða bera sjálfur kostnað af því að uppfylla skyldu sína um tjónstakmörkun.

Í viðbótarathugasemdum V er áréttað að kostnaður M sé ekki vegna uppbrots eða rasks til þess að stöðva leka heldur séu þetta iðlutir í lagnakerfi sumarhússins. Lagnakerfið sé ekki tryggt samkvæmt ákvæðum skilmála nema þegar það frostsprungur vegna þess að hitakerfi hússins bílar óvænt og skyndilega, samanber gr. 27.3 í skilmálum. Ósannað sé að það hafi gerst með þeim hætti eins og rakið er í fyrri athugasemdum félagsins.

Álit.

Ágreiningur í málinu snýr að því hvort bótaskylda sé til staðar úr sumarhúsatryggingu M hjá V vegna varahluta að fjárhæð kr. 23.709 sem óumdeilt er að voru nauðsynlegir til að stöðva leka og koma í veg fyrir frekara tjón á sumarhúsi M.

Í 3. mgr. 3. gr. samþykktar nefndarinnar frá 17. desember 2021 segir: *Nefndin fjallar um ágreining varðandi fjárhæðir milli málskotsaðila og varnaraðila að fengnu samþykki varnaraðila. Neytanda er þó heimilt án samþykkis að skjóta til nefndarinnar ágreiningi um fjárhæðir vegna vátryggingarsamnings milli hans og varnaraðila, enda nemi ágreiningurinn að lágmarki kr. 25.000 og að hámarki kr. 5.000.000.* Í tölvupósti V frá 26. febrúar 2026 er það afstaða V að ágreiningur í málinu snúist ekki um fjárhæðir heldur bótaskyldu. Með hliðsjón af framangreindu tekur nefndin umræddan ágreining til efnislegrar meðferðar.

Það hvílir á tjónþola, þ.e. M, að sýna fram á að tjón hennar sé að rekja til atviks sem fellur undir bótasvið vátryggingarinnar.

Í a.lið 27.2 gr. skilmála sumarhúsatryggingarinnar bætir vátryggingin tjón vegna vatns, gufu og olíu, sem óvænt og skyndilega streymir úr leiðslum sumarhússins og á upptök innan veggja þess. Trygging greiðir kostnað við uppbrot og rask sem óhjákvæmlegt er til þess að stöðva leka, svo og frágang að nýju vegna slíkra aðgerða, þannig að sumarhúsið sé í sama og eigi verra ástandi en það var fyrir tjónið. Bætur fyrir uppbrot og rask að öðru leyti en því að stöðva leka greiðast ekki. Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni fellur umræddur varahlutakostnaður ekki undir að vera kostnaður vegna uppbrots og rasks til að stöðva leka. Þá kemur fram í h. lið gr. 27.2 að tryggingin bæti ekki tjón á þeim hlut eða hlutum er tjóninu ollu, svo sem sjálfu rörinu eða vinnu við lagfæringu eða endurlögn þeirra.

Í a.lið gr. 27.3 í skilmálum sumarhúsatryggingar segir um bótasvið vátryggingarinnar að hún bæti tjón vegna frostsprungna á innanhúss vatnsleiðslukerfi tryggðs húss, sem verður við það að hitakerfi hússins bílar óvænt og skyndilega. Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni er ósannað að hitakerfi hússins hafi bilað óvænt og skyndilega.

Með vísan til framangreinds hefur M, eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni, ekki tekist að sýna fram á að tjón hennar sé að rekja til atviks sem er bótaskyldt samkvæmt skilmálum vátryggingarinnar. Verður hún að bera hallann af því.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til frekari bóta úr sumarhúsatryggingu hjá V.

Reykjavík, 19. maí 2026.

rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Anna Lilja Ragnarsdóttir